

Bruxelles, den 14.11.2012
COM(2012) 673 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

En plan for at beskytte Europas vandressourcer

{SWD(2012) 381 final}
{SWD(2012) 382 final}

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

En plan for at beskytte Europas vandressourcer

1. BEGRUNDELSEN FOR PLANEN; TILSTANDEN I EU'S VANDOMRÅDER ER IKKE TILSTRÆKKELIGT GOD!

Vand er en forudsætning for mennesker, naturen og økonomien. Vandressourcer fornyes løbende, men de er også begrænsede og kan ikke fremstilles eller erstattes af andre ressourcer. Ferskvand udgør blot ca. 2 % af vandet på planeten, og konkurrerende efterspørgsel kan føre til et forsyningsunderskud, som anslås til 40 % af de globale vandressourcer i 2030¹.

EU's vandpolitik har med succes bidraget til at beskytte vore vandressourcer. Denne **plan for at beskytte Europas vandressourcer** sigter mod at takle hindringer, der hæmmer indsatsen for at beskytte Europas vandressourcer, og den bygger på en omfattende evaluering af de eksisterende politikker. Planen bygger på et væld af oplysninger og analyser, herunder Miljøagenturets statusrapport om vand², Kommissionens vurdering af medlemsstaternes vandområdeplaner og revision af politikken om vandknaphed og tørke³ og et sundhedstjek af EU's ferskvandspolitik⁴. Den ledsages endvidere af en konsekvensanalyse⁵. Planen bygger på omfattende offentlige høringer såvel inden for rammerne af udarbejdelsen af planen som i forbindelse med sundhedstjekket med deltagelse af offentligheden, de berørte parter, medlemsstaterne og andre EU-institutioner og -organer⁶. I planen erkendes det, at der er udtalte forskelle i EU's vandmiljø, og i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet foreslås der derfor ikke nogen universalløsning. Det understreger centrale temaer, der omfatter: forbedret arealanvendelse, håndtering af vandforurening, forbedring af vandeffektivitet og modstandsdygtighed over for vandmangel og forbedret forvaltning hos dem, der deltager i forvaltningen af vandressourcerne.

---

¹ "Charting our water future", en rapport fra Gruppen vedrørende Vandressourcer i 2030: http://www.mckinsey.com/client_service/sustainability/latest_thinking/charting_our_water_future

² <http://www.eea.europa.eu/themes/water/publications-2012>.

³ Kommissionens rapport om gennemførelsen af vandrammedirektivet (2000/60/EF) - vandområdeplaner, og Kommissionens meddelelse om rapporten om revision af den Fællesskabets politik for vandknaphed og tørke, som vedtages sammen med denne plan.

⁴ Arbejdsdokument fra Kommissionen om et sundhedstjek af EU's ferskvandspolitik.

⁵ Kommissionens arbejdsdokument – konsekvensanalyse, der ledsager Kommissionens meddelelse om "En plan for at beskytte Europas vandressourcer", som indeholder en komplet liste over de undersøgelser, der er blevet brugt som grundlag for planen.

⁶ Europa-Parlamentets beslutning af 3. juli 2012 om "gennemførelse af EU's vandlovgivning før en nødvendig overordnet tilgang til de europæiske udfordringer angående vand", <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P7-TA-2012-0273&language=EN&ring=A7-2012-0192>. Se også Regionsudvalgets udtalelse (af 30. juni 2011) om "De lokale og regionale myndigheders rolle i befordringen af en bæredygtig vandforvaltning". http://www.toad.cor.europa.eu/ViewDoc.aspx?doc=cdr%5cenv-v%5cdossiers%5cenv-v-008%5cEN%5cCDR5-2011_REV2_PAC_EN.doc&docid=2770279; og udtalelsen fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (af 15. juni 2011) om "Integrering af vandpolitikken i de øvrige EU-politikker" <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.nat-opinions.18788>.

1.1. Den politiske baggrund

EU's vandpolitik har med held bidraget til at beskytte vandressourcerne i de seneste tre årtier. Europæerne kan uden risiko drikke vand fra hanen og svømme i tusindvis af kystområder, floder og søer i hele EU. Forureningskilder i byer, industrien og landbruget er reguleret, og dette har ført til betydelige forbedringer af de europæiske vandområders kvalitet især ved at nedbringe et overskud af næringsstoffer. Som følge heraf har præstige fyldte arter, såsom laks og stør, nogle steder fundet tilbage til Europas floder.

I 2000 tog EU's vandrammedirektiv⁷ for første gang på en helhedsorienteret måde fat på alle de udfordringer, som EU's vandområder udsættes for, og gjorde det således klart, at vandforvaltning er langt mere end blot vandforsyning og -rensning. Det berører fysisk planlægning og arealudnyttelse, der påvirker både vandkvalitet og -kvantitet. Det forudsætter en koordinering med medlemsstaternes fysiske planlægning og en integration i de finansielle prioriteringer. Vandrammedirektivet indeholder en målsætning om at opnå en god tilstand senest i 2015. Denne frist nærmer sig hastigt. Miljøagenturets statusrapport om vand og Kommissionens vurdering af medlemsstaternes vandområdeplaner, der er udarbejdet inden for rammerne af vandrammedirektivet, giver samstemmende udtryk for, at denne målsætning kun vil kunne nås i lidt over halvdelen (53 %) af EU's vandområder. Der er derfor behov for en betydelig yderligere indsats for at bevare og forbedre kvaliteten af EU's vandområder.

Der er en indbyrdes sammenhæng i hovedårsagerne til den negative påvirkning af vandets tilstand. Disse omfatter klimaændringer, arealanvendelse, økonomiske aktiviteter såsom energiproduktion, industri, landbrug og turisme, byudvikling og demografiske ændringer. Dette pres tager form af forurenende emissioner, overforbrug af vand (vandstress), fysiske forandringer af vandforekomstens tilstand og ekstreme vejrbegebenheder såsom oversvømmelser og tørke, der vil tiltage, medmindre der gribes ind. Som følge heraf trues EU's vandområders miljømæssige og kemiske tilstand, stadig flere områder af EU trues af vandknaphed, og vandøkosystemer – som samfundet er afhængige af – kan blive mere sårbare over for ekstreme klimaforhold, såsom oversvømmelser og tørke. Det er afgørende, at der tages fat på disse udfordringer for at bevare ressourcegrundlaget for mennesker, naturen og økonomien og for at beskytte menneskers sundhed.

EU må fokusere på grøn vækst og styrke ressourceeffektiviteten (herunder for vandressourcer) med henblik på at sikre en bæredygtig genopretning af den nuværende økonomiske og miljømæssige krise, tilpasse sig til klimaændringerne og ruste sig over for katastrofer. Overvindes disse udfordringer, rummer dette et betydeligt potentiale til at sætte skub i konkurrenceevnen og væksten i den europæiske vandsektor, som omfatter 9 000 aktive SMV'er, og direkte står for 600 000 arbejdspladser alene i vandforsyningssektoren. Der er også et potentiale for grøn vækst i andre vandrelaterede sektorer (vandforbrugende industrier, udvikling af vandteknologi osv.), hvor innovation kan øge driftseffektiviteten.

60 % af EU's område befinder sig i grænseoverskridende vandløbsoplande. De hydrologiske kredsløb er indbyrdes forbundne i en sådan grad, at arealanvendelsen i ét land kan påvirke nedbøren uden for dets grænser. Desuden påvirker det europæiske marked, EU's fælles politikker og medlemsstaternes politikker vandets tilstand i betydelig grad. Derfor foreslår Kommissionen denne **plan for at beskytte Europas vandressourcer**. Planens langsigtede mål er at sikre bæredygtighed i alle aktiviteter, der påvirker vandressourcerne, og derved sikre adgang til vand af god kvalitet med henblik på en bæredygtig og rimelig udnyttelse af vand.

⁷ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger. EFT L 327 af 22.12.2000.

Dette mål er allerede knæsat i vandrammedirektivet på forskellige måder. Planen vil bidrage til at nå målet ved at udpege hindringer og måder, hvorpå de kan overvindes.

2. "GOD VANDTILSTAND" OG HVORDAN DEN OPNÅS; NOGET BEDRE, NOGET MERE OG NOGET NYT

Selv om planens mål ikke er nyt, er det første gang, at så megen information om vandets tilstand på hele kontinentet er stillet til rådighed – især takket være udarbejdelsen af vandområdeplaner i medfør af vandrammedirektivet og ovennævnte vurderinger. Disse og de berørte parter synspunkter peger begge i retning af, at EU's nuværende retlige rammer for vand er omfattende, fleksible og stort set i stand til at imødegå de udfordringer, som det akvatiske miljø er udsat for. Der er dog behov for en **bedre gennemførelse** og **større integration** af vandpolitiske målsætninger i andre politikker som f.eks. den fælles landbrugspolitik, Samhørighedsfonden og strukturfondene samt politikker for vedvarende energi, transport og integreret katastrof håndtering. Den utilstrækkelige grad af gennemførelse og integration har rod i komplekse årsager, som er analyseret i den ledsagende konsekvensanalyse. De hidrører fra en række vandforvaltningsproblemer i relation til en utilstrækkelig udnyttelse af økonomiske instrumenter, manglende støtte til specifikke foranstaltninger, dårlig forvaltningspraksis og vidensklofter. Kun i et fåtal af tilfælde er der konstateret mangler, som krævede en **fuldstændiggørelse** af den aktuelle ramme med nye foranstaltninger af lovgivningsmæssig/juridisk karakter.

Succesen med den fremgangsmåde, der foreslås i planen, vil tydeligvis afhænge af medlemsstaternes vilje og indsats for at inddrage de berørte parter og følge op på Kommissionens forslag om at forbedre gennemførelsen af den gældende lovgivning. Den fælles gennemførelsesstrategi (CIS) for vandrammedirektivet, der inddrager alle medlemsstaterne og relevante berørte parter, bør i den sammenhæng fortsat spille en positiv rolle i vandrammedirektivets gennemførelse. Planen tilstræber at bygge på den fælles gennemførelsesstrategi, hvor det er muligt, for at forankre ejerskabet og lette gennemførelsen af Kommissionens forslag. Den vægt, som tillægges den fælles gennemførelsesstrategi, er dog ikke ensbetydende med, at Kommissionen vil opgive sin håndhævende rolle med hensyn til lovgivning på vandområdet. Alt efter de fremskridt, som medlemsstaterne har gjort for at tage højde for deres mangler i gennemførelsen, kan der opstå behov for at indlede overtrædelsesprocedurer. Der kan også blive behov for at overveje lovgivningsinitiativer.

Der tages fat på problemområderne i de følgende afsnit, og der stilles forslag til den videre indsats i henseende til arealanvendelse/økologisk tilstand, kemisk tilstand og vandforurening, vandeffektivitet og modstandsdygtighed over for vandmangel samt tværgående spørgsmål. Det bør dog erindres, at alle disse områder er indbyrdes forbundne aspekter af vandforvaltningen, og de foreslåede foranstaltninger vil bidrage til opfyldelsen af flere mål på én gang. Eksempel forventes foranstaltninger vedrørende vandeffektivitet og modstandsdygtighed over for vandmangel at få gavnlige virkninger for den økologiske og kemiske tilstand og omvendt.

2.1. Arealanvendelse og den økologiske tilstand i EU's vandområder; problemer og løsninger

Af Miljøagenturets statusrapport om vand og Kommissionens vurdering af vandområdeplanerne fremgår det, at en god økologisk tilstand for øjeblikket er opnået i 43 % af de rapporterede ferskvandsområder, og at de yderligere foranstaltninger, der indgår i planerne, forventes at forhøje andelen til 53 % frem til 2015.

Selv om der stadig er behov for at forbedre vurderingen af den økologiske tilstand, ser det ud til, at det mest udbredte pres på den økologiske tilstand i EU (19 medlemsstater) stammer fra ændringer i vandområder⁸ som følge af f.eks. dæmninger til vandkraft og sejlads eller dræning af land til landbrug; diger til beskyttelse mod oversvømmelse.

Der findes kendte metoder til at tackle disse belastninger, og de bør anvendes. Når eksisterende bygværker til vandkraft, sejlads eller andre formål bryder vandløbets kontinuitet, og ofte fisks vandring, bør afbødende foranstaltninger såsom **fisketrapper og fiskeelevatorer** være normal praksis. Dette sker i øjeblikket først og fremmest for nybyggeri som følge af vandrammedirektivets bestemmelser (artikel 4, stk. 7), men det er vigtigt gradvist at opgradere eksisterende bygværker for at forbedre vandets tilstand. Når der er planer om at foretage betydelige nye ændringer af vandområder, bør **strategiske miljøvurderinger (SMV)**⁹ gennemføres i tillæg til **vurderinger af indvirkningen på miljøet (VVM)**¹⁰ for specifikke projekter. Eksempelvis bør nationale og regionale planer om udvikling af vandkraft gøres til genstand for en SMV for at afdække, hvor dæmninger kan placeres for at minimere skadelige miljøpåvirkninger og sårbarhed over for katastrofale risici eller for at sammenholde planerne med udviklingen af alternative vedvarende energikilder¹¹. Tilsvarende bør SMV af planer om udvikling af sejlads ad indre vandveje se nærmere på, hvilke vandveje der kan benyttes til mest mulig trafik til de laveste miljøomkostninger og i den mest bæredygtige kombination med andre transportformer¹². Kommissionen vil være særlig opmærksom på håndhævelsen af artikel 4, stk. 7. Tværnationale spørgsmål bør også tages op i EU's forbindelser med tredjelande, herunder inden for rammerne af den europæiske naboskabspolitik og udvidelsespolitikker.

Pres fra landbrug og beskyttelse mod oversvømmelser kan afbødes eller forebygges. Metoderne omfatter udvikling af **bræmmer**, der skaber biologisk kontinuitet mellem floder og deres banker, og **grøn infrastruktur**, når det er muligt, f.eks. genoprettelse af flodbredsområder, vådområder og flodsletter med henblik på at begrænse afstrømning, støtte den biologiske mangfoldighed og jordens frugtbarhed og forebygge oversvømmelser og tørke. Dette er et værdifuldt alternativ til den gængse "grå" infrastruktur (f.eks. dæmninger, diger og opstemninger). Der bør lægges særlig vægt på at undgå en forringelse af øvre løb. Det drejer sig om små vandområder (udklækningssted for mange fiskearter), som ifølge VVM ofte trues af landbruget (dræning og påfyldning) og udtørring. Fiskedamme spiller også en vigtig rolle for at begrænse afstrømningen og oplagre vand i landskabet samt forebygge oversvømmelser og erosion.

⁸ Såkaldte hydromorfologiske belastninger, som berører ca. 40 % af vandområderne.

⁹ Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2001/42/EF om vurdering af bestemte planers og programmers indvirkning på miljøet. EFT L 197 af 21.7.2001.

¹⁰ Rådets direktiv 85/337/EF om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet. EFT L 175 af 5.7.1985 med senere ændringer. Kommissionen forventer, at den kommende revision af VVM-direktivet også bidrager til at opfylde målsætningerne for vand, idet den medvirker til at kortlægge indvirkninger på vandressourcerne på en mere helhedsorienteret måde.

¹¹ "WFD and Hydro-morphological pressures Policy Paper, Focus on hydropower, navigation and flood defence activities - Recommendations for better policy integration" (politisk oplæg om vandrammedirektivet og hydromorfologiske belastninger, fokus på vandkraft, sejlads og digeanlæg - anbefalinger om en bedre politisk integration). http://circa.europa.eu/Public/irc/env/wfd/library?l=/framework_directive/thematic_documents/hydromorphology/hydromorphology/ EN 1.0 &a=d

¹² F.eks. den internationale konvention for beskyttelse af Donau – fælles erklæring om sejlads, http://www.icpdr.org/main/sites/default/files/Joint_Statement_FINAL.pdf.

På den baggrund er slagkraftige værktøjer til integration af politikker nedfældet i Kommissionens forslag til den flerårige finansielle ramme (FFR)¹³ for 2014-2020, der i høj grad kunne fremme udbredelsen af grøn infrastruktur. Forslaget i FFR om at afsætte 20 % af EU's budget til integration af klimaaspekter forventes at øge støtten til alle former for vandrelaterede foranstaltninger vedrørende tilpasning til klimaændringer. Visse dele af de miljømæssige indsatsområder, f.eks. bræmmer, i Kommissionens forslag om at gøre **den fælles landbrugspolitik**s første søjle grønnere kunne tjene som naturlige vandbindingsforanstaltninger, der er en form for grøn infrastruktur. Naturlige vandbindingsforanstaltninger kunne også støttes finansielt af **Samhørighedsfonden og strukturfondene** som et alternativ til "grå" infrastruktur. Forslaget til den nye **Europæiske Hav- og Fiskerifond (EHFF)** omfatter foranstaltninger til at fremme udviklingen af en bæredygtig akvakultur til støtte for bevarelse og forbedring af miljøet, den biologiske mangfoldighed, landskabspleje og traditionelle kendetegn for akvakulturområder.

Kommissionens forslag angående den flerårige finansielle ramme skal underbygges og uddybes yderligere i gennemførelsesbestemmelser. Medlemsstaterne må prioritere vandpolitiske målsætninger tilstrækkeligt højt, når de forhandler partnerskabsaftaler med Kommissionen med henblik på programmering af EU-midler.

Medlemsstaterne bør øge deres indsats for at integrere politikker på nationalt plan med henblik på at udbygge grønne infrastrukturer. De bør bruge vandområdeplaner i fuldt omfang, hvilket forudsætter en integreret tilgang til forvaltning af vandressourcerne på tværs af politikområder som f.eks. landbrug, akvakultur, energi, transport og integreret katastrofehåndtering. Kommissionen foreslår at udvikle **CIS-vejledning om naturlige vandbindingsforanstaltninger** for at lette denne integrerede tilgang og vil også overveje at udarbejde vejledning for at sikre et passende beskyttelsesniveau for skaldyrvande.

Det næsthøjest forekommende pres på EU's økologiske tilstand (i 16 medlemsstater) skyldes **overforbrug af vand**. Der bør skelnes mellem for høj tildeling af vandindvindingsrettigheder til brugere i et vandløbsopland, der kan henføres til en overvurdering af den disponible mængde eller et økonomisk eller politisk pres, og vandindvinding, der er ulovlig, fordi den udføres uden tilladelse eller under tilsidesættelse af en tilladelse.

For at løse problemet med **for høj tildeling** er der i mange af EU's vandløbsoplande behov for en kvantitativ vandforvaltning på et langt mere solidt grundlag - der er behov for at fastlægge en **økologisk gennemstrømning**, dvs. den mængde vand, der kræves, for at det akvatiske økosystem fortsat kan trives og skabe det grundlag, som vi er afhængige af. I den henseende har det fundamental betydning at anerkende, at vandets kvalitet og kvantitet hænger nøje sammen i konceptet "god tilstand". Der findes imidlertid ingen EU-definition af økologisk gennemstrømning eller en fælles forståelse af, hvordan den bør beregnes, selv om dette er forudsætningen for en konsekvent anvendelse. For at afhjælpe denne mangel foreslår Kommissionen, at der udarbejdes en **vejledning** i forbindelse med vandrammedirektivets fælles gennemførelsesstrategi ved hjælp af dennes åbne og demokratiske proces. Når der er opnået enighed om en fælles definition og en beregningsmetode, bør disse gennemføres i den næste cyklus af vandområdeplaner, som forventes vedtaget inden udgangen af 2015.

---

¹³ http://ec.europa.eu/budget/reform/commission-proposals-for-the-multiannual-financial-framework-2014-2020/index_en.htm

Med hensyn til **ulovlig indvinding**¹⁴ er det op til medlemsstaterne at anvende alle midler i indsatsen for at håndhæve EU-lovgivningen og den nationale lovgivning, men anvendelse af satellitbilleder og deraf afledte oplysninger, således som det f.eks. fremgår af den globale miljø- og sikkerhedsovervågning (GMES), kan i betragtelig grad hjælpe dem med at udpege områder, som kunstvandes langt mere end tilladt i nationale tilladelser, eller som endog ingen tilladelse har. Kommissionen foreslår derfor at arbejde sammen med de medlemsstater, der har problemer med ulovlig indvinding med henblik på at foreslå **GMES-tjenester**, som gør fuld brug af de disponible oplysninger på medlemsstatsniveau for at afsløre ulovlig indvinding.

Tabel 1

Forslag til foranstaltninger i planen	Hvem træffer foranstaltningerne?	Frist?
Der udvikles CIS-vejledning om naturlige vandbindingsforanstaltninger (grøn infrastruktur).	Kommissionen, medlemsstaterne og berørte parter	2014
Den fælles landbrugspolitik's første søjle gøres grønnere til støtte for naturlige vandbindingsforanstaltninger (gennem miljømæssige indsatsområder).	Kommissionen og medlemsstaterne	Fra 2014
Strukturfondene, Samhørighedsfonden og lån fra EIB anvendes til støtte for naturlige vandbindingsforanstaltninger.	Kommissionen, EIB og medlemsstaterne	2014-2021
Der udvikles CIS-vejledning om økologisk gennemstrømning (og vandregnskaber).	Kommissionen, medlemsstaterne og berørte parter	2014
GMES-tjenester anvendes til at afsløre ulovlig indvinding.	Kommissionen og medlemsstaterne	Fra 2013

2.2. EU-vandområders kemiske tilstand og forurening; problemer og løsninger

Oplysningerne i vandområdeplanerne om den kemiske tilstand er ikke tilstrækkeligt klare til at fastlægge et referencegrundlag for 2009, som er det år, hvor planerne er vedtaget. Der er sket forbedringer af vandområders kemiske kvalitet i de seneste 30 år, men situationen med hensyn til de prioriterede stoffer – som er grundlaget for den vurdering af den kemiske tilstand, der er indført ved vandrammedirektivet – lever ikke op til forventningerne.

Vurderingen af den **kemiske tilstand** viser, at tilstanden i en stor andel (ca. 40 %) af vandområderne er **ukendt**. Overvågningen er tydeligvis utilstrækkelig og uhensigtsmæssig i mange medlemsstater, især i de tilfælde, hvor ikke alle de prioriterede stoffer overvåges, hvor

¹⁴ Det er vanskeligt at få pålidelige tal for ulovlig udvinding, men ifølge det spanske miljøministerium (2006) var der 510 000 ulovlige brønde i Spanien (WWF, ulovlig udnyttelse af vandressourcerne i Spanien. Årsager, virkninger og løsninger, maj 2006).

antallet af overvågede vandområder er meget begrænset, og/eller når udvælgelsen af det delmiljø i vandmiljøet, hvori stoffer overvåges, er uegnet.

Opfyldelsen af **overvågningsforpligtelserne** i henhold til vandrammedirektivet er afgørende for at støtte en robust beslutningstagning, især fordi omkostningerne ved overvågning er meget lavere end omkostningerne ved at træffe uhensigtsmæssige beslutninger.

I tiden før vandrammedirektivet tog EU fat på betydelige punktkilder og diffus kemisk og anden forurening af vandmiljøet gennem en række retsakter, herunder **direktivet om rensning af byspildevand**¹⁵, **nitratdirektivet**¹⁶, **direktivet om plantebeskyttelsesmidler**¹⁷ og **direktivet om industrielle emissioner**¹⁸. Med disse direktiver beskyttes vandressourcer mod forurening fra udledning af næringsstoffer og/eller andre kemikalier fra landbrug, husholdninger og industrien.

Skønt der er gjort væsentlige fremskridt med gennemførelsen af disse direktiver, er der ikke opnået fuld overholdelse, og dette hindrer virkeliggørelsen af de indeholdte miljømålsætninger. Forurening fra diffuse kilder og punktkilder forårsager stadig et betydelig pres på vandmiljøet i henholdsvis ca. 38 % og 22 % af EU's vandområder. Eutrofiering som følge af en overdreven næringsstofbelastning udgør stadig en alvorlig trussel mod en god tilstand, idet der er konstateret næringsstofberigelse i ca. 30 % af vandområderne i 17 medlemsstater. For at imødegå disse trusler må nitratfølsomme områder udvides, og handlingsprogrammer må styrkes. Det er også vigtigt at forbedre graden af overensstemmelse i henseende til spildevandsrensning gennem en langsigtet investeringsplanlægning og gennemførelsesplaner (herunder EU-midler og EIB-lån). De nationale myndigheder bør sikre, at deres tilladelser til industrielle emissioner indeholder emissionsgrænseværdier (ELV), som er på linje med den bedste tilgængelige teknik (BAT), og tager hensyn til de relevante målsætninger for vand.

I EU's **lovgivning om kemikalier (REACH)**¹⁹ og om **plantebeskyttelsesmidler og biocider**²⁰ anerkendes behovet for at vurdere deres risici for vandmiljøet og om nødvendigt indføre begrænsninger for brugen heraf eller ikke tillade, at de bruges. Under alle omstændigheder bør det foretrækkes at træffe foranstaltninger tidligt i processen frem for at indføre løsninger sent i processen (rensning).

---

¹⁵ Rådets direktiv 91/271/EØF om rensning af byspildevand. EFT L 105 af 30.5.1991.

¹⁶ Rådets direktiv 91/676/EØF om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget. EFT L 105 af 31.12.1991.

¹⁷ Rådets direktiv 91/414/EØF om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler, EFT L 230 af 19.8.1991, ophævet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009, EUT L 309 af 24.11.2009.

¹⁸ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/1/EF om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening. EUT L 28 af 29.1.2008 vil blive erstattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner, EUT L 334 af 17.12.2010.

¹⁹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 af 18. december 2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH), om oprettelse af et europæisk kemikalieagentur og om ændring af direktiv 1999/45/EF og ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 793/93 og Kommissionens forordning (EF) nr. 1488/94 samt Rådets direktiv 76/769/EØF og Kommissionens direktiv 91/155/EØF, 93/67/EØF, 93/105/EF og 2000/21/EF (EUT L 396 af 30.12.2006, s. 1).

²⁰ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/8/EF om markedsføring af biocidholdige produkter, EFT L 123 af 24.4.1998, som erstattes af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 528/2012 om tilgængeliggørelse på markedet og anvendelse af biocidholdige produkter, EUT L 167 af 27.6.2012.

Direktivet om bæredygtig anvendelse af pesticider²¹ blev udpeget i Kommissionens forslag til reform af den fælles landbrugspolitik med henblik på mulig inddragelse i krydsoverensstemmelsesmekanismen. En effektiv håndhævelse af dette direktiv kan supplere de foranstaltninger, der træffes i medfør af lovgivningen om plantebeskyttelsesmidler, og bidrage til yderligere at mindske vandforurening fra plantebeskyttelsesmidler. Med henblik herpå er det vigtigt, at Kommissionens forslag om at inddrage dette direktiv i krydsoverensstemmelsen opnår støtte.

Med hensyn til lovgivningen om **lægemidler** er der en forskel på miljøbeskyttelsen i medfør af lovgivningen om humanmedicinske²² hhv. veterinære²³ lægemidler. I begge tilfælde er der krav om en vurdering af miljørisici og en individuel gennemgang af behovet for foranstaltninger²⁴, men der kan alene tages højde for miljøspørgsmål i forbindelse med godkendelse af veterinærlægemidler. Miljøforurening med lægemiddelrester er et voksende problem. Kommissionen vil snart forelægge en rapport om omfanget af dette problem tillige med en vurdering af, hvorvidt der er behov for at ændre EU's lægemiddellovgivning eller anden EU-lovgivning²⁵. På grundlag af de foreliggende oplysninger foreslog Kommissionen den 31. januar 2012 at ændre direktivet om miljøkvalitetsstandarder og vandrammedirektivet²⁶ for bl.a. at tilføje 15 stoffer til listen over prioriterede stoffer efter denne lovgivning, heriblandt tre lægemidler. Ændringen vil efter vedtagelsen styrke vandrammedirektivets rolle i henseende til at afdække risici for vandmiljøet eller via vandmiljøet. Den vil også tilvejebringe overvågningsdata, som vil være nyttige ved udarbejdelsen af yderligere foranstaltninger.

Tabel 2

Forslag til foranstaltninger i planen	Hvem træffer foranstaltningerne?	Frist?
Vandrammedirektivet: indberetningskrav håndhæves.	Kommissionen	Igangværende
Nitratdirektivet: nitratfølsomme områder udvides, og handlingsprogrammer styrkes.	Medlemsstaterne	Igangværende
Byspildevandsdirektivet: graden af overens-	Medlemsstater (også	2018

²¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/128/EF om en ramme for Fællesskabets indsats for en bæredygtig anvendelse af pesticider, EUT L 309 af 24.11.2009.

²² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/83/EF om oprettelse af en fællesskabskodeks for humanmedicinske lægemidler, EFT L 311 af 28.11.2001.

²³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/82/EF om oprettelse af en fællesskabskodeks for veterinærlægemidler, EFT L 311 af 28.11.2001.

²⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/27/EF af 31. marts 2004 om ændring af direktiv 2001/83/EF om oprettelse af en fællesskabskodeks for humanmedicinske lægemidler, EUT L 136 af 30.4.2004.

²⁵ Se 6. betragtning i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/84/EU om ændring, for så vidt angår lægemiddelovervågning, af direktiv 2001/83/EF om oprettelse af en fællesskabskodeks for humanmedicinske lægemidler, EUT L 348 af 31.12.2010, og 3. betragtning i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1235/2010 om ændring, for så vidt angår overvågning af humanmedicinske lægemidler, af forordning (EF) nr. 726/2004 om fastlæggelse af fællesskabsprocedurer for godkendelse og overvågning af human- og veterinærlægemidler og om oprettelse af et europæisk lægemiddelagentur og forordning (EF) nr. 1394/2007 om lægemidler til avanceret terapi, EUT L 348 af 31.12.2010.

²⁶ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF og 2008/105/EF for så vidt angår miljøkvalitetskrav inden for vandpolitikken. KOM(2011) 876 af 31.1.2012.

stemmelse med hensyn til spildevandsrensning forbedres gennem en langsigtet investeringsplanlægning (herunder EU-midler og EIB-lån).	Kommissionen, hvad angår EU-midler, og EIB for låntagning)	
Gennemførelsesplaner opstilles	Medlemsstaterne og Kommissionen.	2014
Direktivet om industrielle emissioner: det sikres, at tilladelser til industrielle emissioner indeholder emissionsgrænseværdier (ELV), som er på linje med den bedste tilgængelige teknik (BAT), og tager hensyn til de relevante målsætninger for vand.	Medlemsstaterne	Fra 2016
Direktiv om bæredygtig anvendelse af pesticider: inddrages i krydsoverensstemmelsen under den fælles landbrugspolitik.	Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen	Så snart betingelserne i Kommissionens forslag er opfyldt (dvs. tidligst i 2014)
Lægemedler: der forelægges en rapport om lægemedler og miljøet.	Kommissionen	2013
Direktivet om miljøkvalitetsstandarder: Kommissionens forslag til ændringer vedtages.	Rådet og Europa-Parlamentet	2012-2013

2.3. EU's vandeffektivitet; problemer og løsninger

En bæredygtig anvendelse af Europas vandområder, navnlig de kvantitative aspekter heraf, er en reel udfordring for vandforvaltningerne på grund af globale fænomener såsom klimaændringer og den demografiske udvikling. I Miljøagenturets statusrapport om vand fremhæves foruroligende tendenser, som viser stigningen og den voksende udbredelse af **vandknaphed og vandstress**, og som forventes at berøre ca. halvdelen af EU's vandløbsoplande i 2030. For at imødegå udviklingen og forbedre vandtildelingen på grundlag af økologisk gennemstrømning bør der træffes **vandeffektivitetsforanstaltninger** for at mindske vandforbruget og ofte ligeledes for at spare energi.

Vandrammedirektivets artikel 9 kræver indførelse af **prissætningspolitikker**, der tilskynder brugerne til at anvende vand effektivt. Prissætning er et virkningsfuldt middel til at øge forbrugernes opmærksomhed, og den kombinerer miljømæssige og økonomiske fordele, samtidig med at den fremmer innovation. **Måling** af forbruget er en forudsætning for enhver fremmende prispolitik. Ifølge artikel 9 kræves endvidere **dækning af omkostninger** (herunder miljømæssige og ressourcerelaterede omkostninger) ved forsyningspligtigheder, idet der tages hensyn til princippet om, at forurenere betaler. Kommissionens meddelelse af 2007 om vandknaphed og tørke²⁷ indeholder indsatsmuligheder angående "korrekt

²⁷ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet - Indsatsen mod vandknaphed og tørke i Den Europæiske Union. KOM(2007) 414 af 18.7.2007.

prissætning for vand", "mere effektiv vandtildeling" og "tilskyndelse til vandeffektive teknikker og metoder". Disse vandeffektivitetsforanstaltninger passer ind i den overordnede målsætning om ressourceeffektivitet i Europa-2020²⁸.

Som det fremgår af Kommissionens revision af politikken for vandknaphed og tørke, er fremskridtene begrænsede, hvad angår gennemførelsen af de politiske instrumenter, der er angivet i meddelelsen af 2007. I revisionen understreges de store uudnyttede muligheder for vandeffektivitetsforanstaltninger i de vigtigste vandforbrugende sektorer (landbrug, industri, distributionsnet, bygninger og energiproduktion). Det anføres, at indførelsen af vandregnskaber og vandeffektivitetsmål på sektorniveau styrker grundlaget for effektive og målrettede vandbeskyttelsesforanstaltninger. En vurdering af vandrammedirektivets vandområdeplaner viser, at situationen i relation til artikel 9 ikke er meget bedre: en incitamentbaseret og gennemskuelig prissætning for vand anvendes ikke i alle medlemsstater og vandforbrugende sektorer, hvilket bl.a. skyldes mangel på forbrugsmålere. I blot 49 % af vandområdeplanerne påtænkes det at ændre prissætningssystemet for vand for at fremme en mere effektiv anvendelse af vand, og blot 40 % indeholder foranstaltninger med henblik på at forbedre målingen af vandforbruget. Det, at en knap ressource som vand ikke prissættes, kan betragtes som miljøskadelig støtte. Hertil kommer, at nogle medlemsstaters snævre fortolkning af begrebet forsyningspligtighed hindrer fremskridt med hensyn til gennemførelsen af politikker til dækning af andre omkostninger end til drikkevand og sanitet²⁹. Dette svækker i høj grad de potentielle virkninger af vandrammedirektivets bestemmelser.

Samtidig med, at Kommissionen viderefører sine **retshåndhavende foranstaltninger** for at sikre overholdelsen af artikel 9, forsøger den at lette gennemførelsen ved at udarbejde en **vejledning** inden for rammerne af **den fælles gennemførelsesstrategi**. I vejledningen fokuseres på den metode, der anvendes til at **vurdere omkostninger og fordele** ved vandrelaterede foranstaltninger, der bidrager til omkostningseffektivitet, og yderligere gennemførelse af begrebet betaling for økosystemtjenester. Derigennem gøres det lettere at udpege vandeffektivitetsforanstaltninger og gennemføre princippet om, at forurenere betaler. Desuden påtænkes det at gøre eksistensen af en prissætningspolitik for vand til en forhåndsbetingelse for at opnå finansiering af visse projekter efter Kommissionens forslag inden for rammerne af fonden for udvikling af landdistrikter og Samhørighedsfonden. Hvis disse forslag opnår støtte, vil de blive et yderligere incitament til en effektiv prissætning for vand.

Kommissionen har udpeget en række yderligere foranstaltninger, der i høj grad kan forbedre kvantitativ vandforvaltning og vandeffektiviteten i Europa og derved også bidrage til målsætningerne om vandkvalitet.

For det første har Kommissionen sammen med Miljøagenturet udviklet **vandregnskaber** for vandløbsoplande og delområder heraf. Disse regnskaber vil skulle fastlægges nærmere sammen med medlemsstaterne og de berørte parter i forbindelse med vandrammedirektivets fælles gennemførelsesstrategi, men de udgør det "manglende led" i vandforvaltningen af mange vandløbsoplande. De fortæller vandforvaltningerne om til- og afstrømningen af vand i et vandløbsopland, og hvor meget vand der realistisk set kan forventes at stå til rådighed, før tildelingen finder sted. Vandregnskaber udfylder et tomrum ved at samle viden, der hidtil kun var tilgængelig i en diffus og fragmenteret form. Hvis de gennemføres, kan de bidrage væsentligt til at løse problemer med vandknaphed, f.eks. ved bedre at analysere strukturelle

²⁸ Køreplan for et ressourceeffektivt Europa, KOM(2011) 571 af 20.9.2011.

²⁹ Efter en klage har Kommissionen indledt overtrædelsesprocedurer mod ni medlemsstater for deres snævre fortolkning af begrebet forsyningspligtigheder.

og sporadiske kategorier af vandstress og skabe bedre indsigt i vandressourceindikatorer. Vandregnskaber hænger nært sammen med afdækningen af økologisk gennemstrømning, idet de skal sikre, at naturens behov tilgodeses, og vandbalancer i et vandløbsopland holdes inden for bæredygtige grænser. Men vandregnskaber er ikke i sig selv tilstrækkelige, da de oplysninger, de giver, kun danner et grundlag for handling.

For det andet bør vandløbsoplandets myndighed med henblik på at effektivisere vandforbruget opstille **vandeffektivitetsmål** for de vandløbsoplande, som er – eller forventes at være – udsat for vandstress, på grundlag af **vandstressindikatorer**, der udvikles i CIS-processen og anvendes på vandløbsoplandsplan. Sådanne mål bør tage højde for de vigtigste vandforbrugende sektorer (industri, energiproduktion, landbrug, husholdninger osv.) og bør hænge nøje sammen med målsætningen om en god status. De bør gøres gældende sammen med ovennævnte incitament til prissætning for vand for at undgå den mulige **boomerangeffekt** (at en forbedret vandeffektivitet snarere øger end begrænser anvendelsen og forbruget af vand). De kunne indgå i vandområdeplanernes vandtildelingsproces og målfastsættelse. Dette kan føre til vand- og energibesparelser til gavn for vandøkosystemer, omkostninger begrænses, og drivhusgasemissioner nedbringes. For at sikre konsekvens og sammenlignelighed foreslår Kommissionen at udvikle en **fælles EU-metode** til fastsættelse af vandeffektivitetsmål, der aftales inden for rammerne af CIS-processen.

For det tredje for at fremme vandeffektivitet i bygge- og anlægssektoren analyserede Kommissionen de disponible alternativer og besluttede at udarbejde frivillige EU-miljømærkekriterier og kriterier for grønne offentlige indkøb³⁰ for centrale vandrelaterede produkter og inddrage **vandrelaterede produkter** i arbejdsplanen i **direktivet vedrørende mærkning af miljøvenligt design** inden for det anvendelsesområde, som specificeres i samme plan³¹. Dette alternativ indebærer flere fordele: det er ukompliceret for forbrugere, der i fremtiden udelukkende vil finde udstyr og produkter på markedet med høj vandeffektivitet, og som tydeligt er mærket i forhold til deres effektivitet; det bygger på en progressiv tilgang, da det ikke kræver reovering af eksisterende bygninger, men en gradvis udskiftning af gamle produkter med mere effektive produkter på markedet. Det vil føre til betydelige energibesparelser, fordi opvarmet vand udgør en stor del af det vand, der forbruges af husholdningerne. Energibesparelser for vandhaner og brusere svarer til 10,75 Mtoe i 2020 og omkring det dobbelte i 2030. Disse besparelser svarer til ca. 3,5 % af husholdningernes samlede energiforbrug i EU-27 eller ca. 1 % af det samlede energiforbrug i EU-27.

For det fjerde gælder det for landbrugssektorens vedkommende, at Kommissionens forslag til **reform af den fælles landbrugspolitik**, som drøftes i øjeblikket (under søjle II om udvikling af landdistrikter), åbner mulighed for finansiering til at forbedre **kunstvandingseffektiviteten** på en måde, der er i overensstemmelse med målsætningerne i vandrammedirektivet og forhindrer boomerangeffekten. Dette omfatter mindstekrav til reduktion af vandforbruget. Håbet er, at disse foranstaltninger vil blive støttet i de endeligt vedtagne dokumenter om den fælles landbrugspolitik. Dette er vigtigt, fordi landbruget tegner sig for 24 % af vandindvindingen i Europa, og selv om dette måske ikke lyder af meget i forhold til de 44 %, der indvindes som kølevand i energiproduktionen, er dets indflydelse på reserverne meget

³⁰ EU-miljømærket <http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/>; EU's grønne offentlige indkøb, http://ec.europa.eu/environment/gpp/index_en.htm

³¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/125/EF om rammerne for fastlæggelse af krav til miljøvenligt design af energirelaterede produkter, EUT L 285 af 31.10.2009. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/30/EU om angivelse af energirelaterede produkters energi- og ressourceforbrug ved hjælp af mærkning og standardiserede produktoplysninger, EUT L 153 af 18.6.2010.

større. I energiproduktionen returneres næsten alt kølevand til et vandområde, men for landbruget sker det ofte kun for en tredjedels vedkommende³².

For det femte finder Kommissionen med hensyn til problemet med **lækager fra vandforsyningsnet**, at dette kun kan løses fra sag til sag med henblik på at vurdere de miljømæssige og økonomiske fordele ved at reducere udsivningsniveauerne. Situationen er meget forskellig mellem og inden for medlemsstaterne, idet udsivningsraterne varierer fra 7 % til 50 % eller derover. Kommissionen vil samarbejde med EU's vandforsyningssektor om at fremskynde udvikling og udbredelse af **bedste praksis** vedrørende økonomisk bæredygtige udsivningsniveauer (*Sustainable Economic Leakage Levels*, SELL) og mere generelt vedrørende en strategisk fremtidsvision for vandinfrastrukturen for at hjælpe sektoren med at tilpasse sig klimaændringerne i en verden med stadig mere knappe ressourcer.

Endelig er **handel med vand** et andet instrument, som oftest anvendes uden for EU, og som kan bidrage til at forbedre vandeffektiviteten og afhjælpe vandstress, hvis der gennemføres et bæredygtigt loft over anvendelsen af vand. Handel med vand fører til relativt store administrative omkostninger og giver i princippet kun mening mellem brugere af vand i et afgrænset vandløbsopland. Selv om det ikke ville være nyttigt at oprette et sådant system på EU-plan, foreslår Kommissionen at udvikle CIS-vejledning, der **skal bidrage til at udvikle handlen med vand i de medlemsstater**, der vælger at benytte denne mulighed.

Tabel 3

Forslag til foranstaltninger i planen	Hvem træffer foranstaltningerne?	Frist?
Vandrammedirektivets forpligtelser vedrørende prissætning for vand og dækning af omkostninger håndhæves og herunder foretages forbrugsmåling, hvor dette er relevant.	Kommissionen	Igangværende
Prissætning for vand og dækning af omkostninger gøres til en forhåndsbetingung for midler til landdistriktsudvikling og samhørighedspolitikken.	Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen	Fra 2014
Der udvikles CIS-vejledning om handelsordninger og en cost-benefit-analyse.	Kommissionen, medlemsstaterne og berørte parter	2014
Reduktion af vandforbruget gøres til en forudsætning for visse kunstvandingsprojekter i forbindelse med udvikling af landdistrikter.	Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen	Fra 2014
Der udvikles CIS-vejledning om vandregnskaber (og økologisk gennemstrømning).	Kommissionen, medlemsstaterne og berørte parter	2014

³² <http://www.eea.europa.eu/articles/the-water-we-eat>.

Der udvikles CIS-vejledning om fastsættelse af mål.	Kommissionen, medlemsstaterne og berørte parter	2014
Vandrelaterede produkter inddrages i arbejdsplanen i direktivet vedrørende mærkning af miljøvenligt design	Kommissionen	2012
Der udvikles frivillige EU-miljømærkekriterier og kriterier for grønne offentlige indkøb.		2013
Bedste praksis og gode værktøjer formidles med henblik på at opnå et økonomisk bæredygtigt udsivningsniveau.	Kommissionen, medlemsstaterne og vandforsyningssektoren	2013

2.4. EU's vandområders sårbarhed; problemer og løsninger

Af data fra konsekvensanalysen af planen fremgår det, at der i de seneste årtier er en stigende tendens til udtørring af flodløb og oversvømmelsesrelaterede tab i Europa. Dette understreger behovet for at forbedre akvatiske økosystemers evne til at tilpasse sig klimaændringerne, der sandsynligvis vil medføre et yderligere pres f.eks. i form af højere vandtemperatur og invasive ikkehjemmehørende arter. Samtidig er det nødvendigt at se nærmere på foranstaltninger, der bygger på en integreret katastrofehandtering og specielt tager sigte på at imødegå virkningerne af ekstreme klimaforhold, såsom tørke og oversvømmelser, hvis hyppighed, intensitet og miljømæssige og økonomiske skader synes at være steget i løbet af de seneste tredive år.

Ifølge EU's oversvømmelsesdirektiv skal der opstilles risikostyringsplaner for oversvømmelser senest i 2015, og de skal være fuldt koordineret med den anden cyklus af vandområdeplaner, som også skal foreligge i 2015. Risikostyringsplanerne for oversvømmelser bør også tages i betragtning, når der opstilles risikostyringsplaner, som går på tværs af sektorer og tager højde for flere risici. Dette vil forhåbentlig føre til en bedre arealanvendelse og fysisk planlægning, der tager behørigt hensyn til klimaændringer, modstandsdygtighed over for katastrofer og behov for tilpasning³³.

Blandt de foranstaltninger, der i høj grad kan bidrage til at begrænse skadevirkninger af oversvømmelser og tørke er **grøn infrastruktur**, navnlig **naturlige vandbindingsforanstaltninger**. Disse omfatter genopretning af flodsletter og vådområder, som kan holde på vand i perioder med rigelig – eller for megen – nedbør, som kan udnyttes i perioder med vandknaphed. Grøn infrastruktur kan bidrage til at sikre, at økosystemtjenester tilvejebringes i overensstemmelse med EU's biodiversitetsstrategi³⁴. Et andet tiltag går ud på at reducere de

³³ Kommissionen har udviklet det europæiske oversvømmelsesvarslingssystem som et effektivt redskab til at forbedre beredskabet over for oversvømmelser på tværs af landegrænser i Europa. Det er vedtaget som led i GMES-katastrofehandlingstjenesten (GIO EMS).

³⁴ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Vores livsgaranti, vores naturkapital: EU's biodiversitetsstrategi frem til 2020. KOM(2011) 244 af 3.5.2011.

befæstede arealers omfang, hvilket kan nedbringe risikoen for oversvømmelser³⁵. Disse foranstaltninger bør inddrages i både vandområdeplaner og risikostyringsplaner for oversvømmelser og de bør, som nævnt, prioriteres i forbindelse med finansiering inden for rammerne af **den fælles landbrugspolitik, Samhørighedsfonden og strukturfondene**.

Kommissionens meddelelse af 2007 om vandknaphed og tørke omfattede i tillæg til ovennævnte vandeffektivitetsmuligheder et forslag om "overvejelse af supplerende vandforsyningsinfrastrukturer". Kommissionen foreslog endvidere et vandhierarki, hvorved yderligere vandforsyningsmuligheder (f.eks. afsaltning) først overvejes, efter at alle andre effektivitetsforbedringer på efterspørgselssiden er søgt udnyttet. Dette bør bygge på en cost benefit-analyse.

I høringen af de berørte parter i forbindelse med opstillingen af planen opstod spørgsmålet om en alternativ forsyningsmulighed – **genanvendelse af vand til kunstvanding eller industriformål** – som EU bør se nærmere på. Genanvendelse af vand (f.eks. fra spildevandsrensning eller industrianlæg) anses for at belaste miljøet mindre end andre alternative vandforsyningskilder (f.eks. vandoverførsler eller afsaltning), men anvendes kun i begrænset omfang i EU. Dette skyldes øjensynligt manglen på fælles miljø- og sundhedsnormer for genanvendt vand i EU og de potentielle hindringer for fri bevægelighed for landbrugsvarer, der er kunstvandet med genanvendt vand. Kommissionen vil undersøge hvilket **instrument på EU-niveau, der egner sig bedst** til at tilskynde til genanvendelse af vand, og herunder en forordning om fastsættelse af fælles standarder. Efter gennemførelsen af en konsekvensanalyse vil Kommissionen i 2015 fremsætte et forslag for at sikre, at et højt niveau for offentlig sundhed og miljøbeskyttelse opretholdes i EU.

Derudover vil Kommissionen fortsætte arbejdet med at udvikle **det europæiske tørkeobservatorium**, der skal fungere som et system for tidlig varsling for at øge medlemsstaternes og de berørte parter beredskab. Kommissionen vil også håndhæve relevante krav i medfør af vandrammedirektivet og – gennem feedback på den første cyklus af vandområdeplaner – tilskynde medlemsstaterne til i højere grad at integrere tørkerisikostyrings- og klimaændringsaspekter i deres fremtidige vandområdeplaner, og de opstiller risikostyringsplaner, som går på tværs af sektorer og tager højde for flere risici.

Tabel 4

Forslag til foranstaltninger i planen	Hvem træffer foranstaltningerne?	Frist?
Der udvikles CIS-vejledning om naturlige vandbindingsforanstaltninger (grøn infrastruktur).	Kommissionen, medlemsstaterne og berørte parter	2014
Den fælles landbrugspolitik første søjle gøres mere miljøvenlig til støtte for naturlige vandbindingsforanstaltninger (gennem miljømæssige indsatsområder).	Kommissionen og medlemsstaterne	Fra 2014
Strukturfondene, Samhørighedsfonden og lån fra EIB anvendes til støtte for naturlige	Kommissionen, EIB	2014-2021

³⁵ Arbejdsdokumenter fra Kommissionen: "Retningslinjer om bedste praksis for at begrænse, afhjælpe eller kompensere for arealbefæstelse" SWD(2012) 101 final/2 af 15.5.2012.

vandbindingsforanstaltninger.	og medlemsstaterne	
Vandrammedirektivets bestemmelser af relevans for tørkerisikostyring håndhæves.	Kommissionen	Igangværende
Der udarbejdes risikostyringsplaner for oversvømmelser.	Medlemsstaterne	2015
Der foreslås (regulerende) instrumenter om standarder for genanvendelse af vand.	Kommissionen	2015
Det Europæiske Tørkeobservatorium videreudvikles.	Kommissionen	2013-2014

2.5. Tværgående løsninger

Kommissionen har udpeget en række tværgående valgmuligheder for at fremme målsætningerne i EU's vandpolitik.

Innovationspartnerskaberne vedrørende vand hhv. om landbrugets produktivitet og bæredygtighed, som blev iværksat tidligere dette år³⁶, vil medvirke til at finde løsninger på vandproblemer i byer, industrier og landbruget. Disse vil munde ud i såvel miljømæssige målsætninger som markedsmuligheder. Der er et hurtigt voksende verdensmarked for vand, som skønnes at beløbe sig til 1 billion EUR i 2020. En stigning på 1 % i den europæiske vandforsyningssektors vækstrate kan skabe mellem 10 000 og 20 000 nye arbejdspladser. Ved at gribe nye og vigtige markedsmuligheder kan Europa i stigende grad indtage en førerstilling globalt set i vandrelateret innovation og teknologi. Gennem innovationspartnerskaberne tilstræbes det at fremme forbindelser mellem udbuddet af og efterspørgslen efter innovative løsninger og videreformidle afprøvede løsninger f.eks. gennem etablering af et "elektronisk marked" og oprettelse af specifikke net.

De øvrige tværgående valgmuligheder kan kort sagt sammenfattes i to områder: forbedring af **videnbasen** og forbedring af **forvaltningspraksis**.

I relation til videnbasen indsamles der i "**vandinformationssystemet for Europa**" (WISE) allerede en imponerende mængde EU-dækkende oplysninger om vandtilstand og -politik. Der er dog stadig vidensklofter. Oplysningerne er ofte spredte og ikke lettilgængelige for de forskellige beslutningstagningsniveauer. Kommissionen foreslår at udvikle dette redskab for at sikre, at der via de successive gennemførelsesplaner skabes **fuld interoperabilitet** med de informationssystemer, der anvendes i medlemsstaterne og på europæisk plan, således at vores forståelse af de akvatiske økosystemer forbedres. Videnbasen vil kunne drage fordel af udviklingen og gennemførelsen af INSPIRE³⁷, SEIS³⁸, GMES, fra det aktuelle forskningsarbejde vedrørende vand i det 7. forskningsrammeprogram, og det arbejde, der

³⁶ Meddelelse fra Kommissionen om det europæiske innovationspartnerskab vedrørende vand, COM(2012) 216 final af 10.5.2012. Meddelelse fra Kommissionen om det europæiske innovationspartnerskab om landbrugets produktivitet og bæredygtighed, COM(2012) 79 final af 29.2.2012.

³⁷ Se <http://inspire.jrc.ec.europa.eu/>

³⁸ Se <http://ec.europa.eu/environment/seis/>

udføres under Horisont 2020³⁹. Med hensyn til vandstatistikker vil Kommissionen foreslå, at **forordningerne om miljøregnskaber og statistikker**⁴⁰ omfatter de oplysningskrav, som er mest nyttige til at dække behovene i henseende til vandpolitik. I tæt samarbejde med medlemsstaterne vil Kommissionen også søge **yderligere at harmonisere indberetningsprocesserne** i vandlovgivningen for at mindske de administrative byrder ved at foreslå yderligere integration og om fornødent målrettede ændringer af den relevante lovgivning (vandrammedirektivet, nitratdirektivet og direktivet om rensning af byspildevand).

Kommissionen vil fortsat støtte arbejdet på at forbedre **grænsefladen mellem videnskab og politik** og videreudvikle prototypen af Det Fælles Forskningscenters **hydroøkonomiske model** til støtte for konsekvensanalysen af planen. Den vil også støtte vurderingen af omkostninger og fordele ved referencescenarier og medlemsstaternes indsatsprogrammer samordnet med andre redskaber på nationalt plan og/eller vandløbsoplandsplan.

Vedrørende forvaltningspraksis foreslår Kommissionen inden for den fælles gennemførelsesstrategis rammer at indføre et enkelt og frivilligt **peer-review system**, hvor igennem vandområdedistriktsmyndigheder kunne indsende deres udkast til vandområdeplaner til revision hos andre vandområdedistriktsmyndigheder i samme medlemsstat eller i andre medlemsstater. Det forventes at ville fremme gensidig læring og forbedre kvaliteten af planerne og deres overensstemmelse med vandrammedirektivets bestemmelser. Kommissionen kan på grundlag af sin vurdering af første cyklus af vandområdeplaner medvirke til at udpege de vandområdedistriktsmyndigheder, der kan få størst udbytte af en sådan udveksling.

Som led i reformen af den fælles landbrugspolitik foreslog Kommissionen at indføre **specifikke krav fra vandrammedirektivet i den fælles landbrugspolitik krydsoverensstemmelsesmekanisme**. Dette forslag skal fastlægges nærmere i delegerede retsakter, men kan, hvis det bliver opretholdt, skabe et stærkt incitament til at opfylde vandrammedirektivets krav på bedriftsniveau, f.eks. tilladelser til vandindvinding og -inddæmning, og der igennem håndteres et betydeligt pres fra landbruget på vandmiljøet.

Som led i opfølgningen på den nylige meddelelse fra Kommissionen om gennemførelsen af EU's miljøforanstaltninger⁴¹ arbejder Kommissionen for øjeblikket på at **styrke krav om inspektioner og overvågning** gældende for EU's samlede miljølovgivning. Vandsektoren er et af de centrale områder, der skal tages fat på. Kommissionen vil også se nærmere på, hvordan et tættere samarbejde med medlemsstaterne via partnerskabsaftaler om gennemførelse kan forbedre efterlevelsen på problemområder såsom overtildeling af vand eller uretmæssig vandindvinding.

Som det fremhæves i Kommissionens køreplan for overgangen til et ressourceeffektivt EU, er vand en knap ressource, og en effektiv anvendelse heraf vil føre til væsentlige økonomiske fordele for en række økonomiske sektorer. Kommissionen vil derfor undersøge vandrelaterede aspekter i den **årlige vækstundersøgelse** og i **landespecifikke henstillinger**, når dette er relevant, for individuelle medlemsstater inden for rammerne af processen med **det europæiske semester**. For tredjelands vedkommende vil Kommissionen arbejde inden for rammerne af tiltrædelsesprocessen og strukturerede dialoger med EU's nabolande.

³⁹ Se http://ec.europa.eu/research/horizon2020/index_en.cfm

⁴⁰ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 691/2011 om europæiske miljøøkonomiske regnskaber, EUT L 192 af 22.7.2011.

⁴¹ Kommissionens **meddelelse vedrørende bedre udnyttelse af EU's miljøforanstaltninger: opbygning af tilliden gennem bedre viden og aktiv handling** COM(2012) 95 final af 7.3.2012.

Endelig støtter Kommissionen anvendelsen af **bevågenhedsskabende redskaber**, f.eks. oplysningskampagner⁴², certificeringsordninger⁴³ og fodaftryk⁴⁴ for at tilskynde vandbrugerne til at træffe bæredygtige valg.

Med planen tilstræbes det at opnå en omfattende forbedring af vandøkosystemer, hvilket vil bidrage positivt til EU's biodiversitetsstrategimål om at standse tabet af biodiversitet og nedbrydelsen af økosystemtjenester i EU inden udgangen af 2020 og så vidt muligt genoprette disse. Kommissionen vil optrappe indsatsen for at øge modstandsdygtigheden over for katastrofer⁴⁵, tilpasse sig klimaændringerne⁴⁶ og indføje en "vandpolitisk milepæl" i EU's køreplan for ressourceeffektivitet. Da presset fra landjorden også i vid udstrækning påvirker havmiljøets tilstand, vil planen bidrage til at opnå en god miljøtilstand i henhold til havstrategirammedirektivet⁴⁷, forudsat at der foretages en passende koordinering med programmer af foranstaltninger under de havstrategier, der skal forelægges senest i 2015.

For de grænseoverskridende vandområders vedkommende vil Kommissionen videreføre sit arbejde med at tilskynde kandidat- og nabolandene til at tilpasse deres lovgivning til EU's miljølovgivning og bistå landene med teknisk bistand.

Tabel 5

Forslag til foranstaltninger i planen	Hvem træffer foranstaltningerne?	Frist?
Innovationspartnerskaberne vedrørende vand og om landbrugets produktivitet og bæredygtighed gennemføres.	Kommissionen og berørte parter	Fra 2013
WISE opgraderes.	Miljøagenturet, Kommissionen, medlemsstaterne og berørte parter	2015
Krav angående rapportering og statistik strømlines.	Miljøagenturet, Kommissionen, medlemsstaterne og berørte parter	2014
Den hydroøkonomiske model færdiggøres.	Miljøagenturet, Kommissionen, medlemsstaterne og berørte parter	2013
Arbejdet i den fælles gennemførelsesstrategi om samspillet mellem videnskab og politik	Miljøagenturet, Kommissionen,	Igangværende

⁴² Se oplysningskampagnen "Generation Awake" <http://www.generationawake.eu/da>

⁴³ Se European Water stewardship. <http://www.ewp.eu/activities/water-stewardship/>

⁴⁴ Se ISO http://www.iso.org/iso/catalogue_detail?csnumber=43263

⁴⁵ Meddelelse fra Kommissionen om "En fællesskabsstrategi til forebyggelse af naturkatastrofer og menneskeskabte katastrofer", KOM(2009) 82 endelig.

⁴⁶ Kommissionen arbejder på at udvikle en EU-integreret tilpasningsstrategi senest i 2013.

⁴⁷ Direktiv 2008/56/EF om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger, EUT L 164 af 25.6.2008.

videreføres.	medlemsstaterne og berørte parter	
En CIS-peer review-proces for vandområdeplanerne oprettes og benyttes.	Kommissionen, medlemsstaterne og berørte parter	2013-2016
Vandrammedirektivets krav føjes til den fælles landbrugspolitik krydsoverensstemmelse.	Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen	Så snart betingelserne i Kommissionens forslag er opfyldt (dvs. tidligst i 2014)
Krav om kontrol og overvågning styrkes.	Kommissionen	2013
Der ses nærmere på landespecifikke henstillinger om vand i forbindelse med det europæiske semester.	Kommissionen og Det Europæiske Råd	2013
Der ydes støtte til bevågenhedsskabende redskaber vedrørende vandforbrug (f.eks. frivillige mærkningsordninger og certificeringsordninger).	Kommissionen, medlemsstaterne og berørte parter	Igangværende

2.6. Globale aspekter

Planens hovedfokus er rettet mod EU's vandområder. Vand kan være et problem lokalt, men det er også et globalt problem, som hænger sammen med f.eks. fødevarerikkerhed, ørkendannelse, klimaændringer og virkningen af naturkatastrofer og menneskeskabte katastrofer, som alle har betydelige økonomiske, sociale og sikkerhedsmæssige dimensioner. EU arbejder med mange af disse områder som opfølgning på forpligtelser, der er indgået i henhold til Agenda 21, de tre Rio-konventioner (om ørkendannelse, klimaændringer og biodiversitet), millenniumudviklingsmålene vedrørende vand, Johannesburg-gennemførelsesplanen og på det seneste Rio+20-konferencen. EU vil fortsat prioritere dette engagement højt.

Verden opfyldte allerede i 2011 2015-millenniumudviklingsmålet om at halvere andelen af mennesker uden adgang til rent drikkevand, men mange afrikanske lande er stadig ikke på rette spor, hvad angår adgang til vand. Verden er stadig langt fra at opfylde millenniumudviklingsmålet om adgang til sanitet, idet 2,5 mia. mennesker pt. ikke har ordentlige sanitære forhold.

Befolkningstilvæksten og vandbrugernes konkurrerende behov vil munde ud i en stigende global efterspørgsel efter vand på 35-60 % i 2025. Tallet kunne fordobles inden 2050⁴⁸. Disse tendenser vil blive forstærket af klimaændringerne og få alvorlige konsekvenser for fødevarerikkerheden.

⁴⁸ Den europæiske beretning om udvikling 2011/2012, http://ec.europa.eu/europeaid/hvad/development-policies/research-development/erd-2011-2012_en.htm

På baggrund af det nye fremstød i EU's udviklingspolitik⁴⁹ og prioriteringerne og strategierne for udviklingslande og -regioner, der er EU's partnere, bør vandforvaltning inden for rammerne af EU's udviklingssamarbejde målrettes følgende aspekter:

- **Adgang til rent drikkevand og basale sanitære forhold**, som blev erklæret en menneskeret af De Forenede Nationer i 2010, hvilket stadfæstedes i Rio + 20-erklæringen i 2012⁵⁰.
- **Vand til økonomisk vækst og bæredygtig udvikling.** EU vil være særlig opmærksom på tildelingen og brugen af vand i de økonomiske sektorer, bæredygtigt landbrug og sammenhængen mellem vand, landbrug, energi og miljø.
- **Forvaltningspraksis for vandressourcer:** en effektiv institutionel ramme, som fører til en god forvaltning af vandressourcerne på vandløbsoplandsniveau, er af central betydning for opfylde Rio + 20-erklæringens tilsagn om en "væsentlig forbedring af gennemførelsen af integreret forvaltning af vandressourcerne (IWRM) på alle relevante niveauer". God forvaltningspraksis og bæredygtig forvaltning af vandressourcerne på regionalt plan og på tværs af landegrænser bidrager også til at sikre fred og politisk stabilitet via sammenhængen mellem vand og sikkerhed.

Der vil også være behov for samordning mellem EU-partnere og partnerregioner, som kan bygge på EU's vandinitiativ (EUWI).

EU's støtte til partnerlande og -regioner bør trække på erfaring og viden fra EU's forvaltning af vandressourcer og navnlig gennemførelsen af vandrammedirektivet. EU's innovationspartnerskab vedrørende vand kan også tilvejebringe og formidle innovative løsninger på de vandproblemer, som udviklingslandene står overfor.

Vandressourcer, der indgår i handel med landbrugs- og industriprodukter med oprindelse i udviklingslande, bør tages i betragtning i partnerlandenes vandforvaltningsplaner og i EU's politikker. EU bør i den henseende støtte udviklingen af en bæredygtig vandforvaltning i eksportlandene, f.eks. ved at forbedre vandeffektiviteten og forbedre valget af afgrøder og andre produkter inden for rammerne af EU's udviklingspolitik.

Tabel 6

Forslag til foranstaltninger i planen	Hvem træffer foranstaltningerne?	Frist?
Adgangen til rent drikkevand og basale sanitære forhold lettes.	Kommissionen, medlemsstaterne og berørte parter	Igangværende og fra og med 2014
Integreret bæredygtig forvaltning af vandressourcerne støttes.	Kommissionen, medlemsstaterne og berørte parter	Igangværende og fra og med 2014

⁴⁹ En dagsorden for forandring – KOM(2011) 637 endelig, vedtaget den 13. oktober 2011.

⁵⁰ Se <http://www.uncsd2012.org/index.html>

3. KONKLUSIONER OG PERSPEKTIVER FOR EU'S VANDPOLITIK

I planen opstilles centrale foranstaltninger, som vandforvaltningerne og de politiske beslutningstagere må træffe for at tage de udfordringer op, som vandmiljøet står overfor.

Det er muligt og nødvendigt for medlemsstaterne til at forbedre vandrammedirektivets gennemførelse og mindske den hydromorfologiske belastning i vores vandløbsoplande ved at genoprette vandløbskontinuitet, f.eks. gennem anvendelse af grøn infrastruktur. Dette kan også mindske EU's sårbarhed over for oversvømmelser og tørke. Den fælles landbrugspolitik, Samhørighedsfonden og strukturfondene rummer mulighed for at finansiere indførelsen af grøn infrastruktur, især hvis der opnås støtte til Kommissionens aktuelle forslag til flerårlig finansiel ramme. Der kan også udvikles CIS-vejledning med henblik på at støtte dette mål.

Overtildeling af vandressourcer må korrigeres, og naturens behov, dvs. den økologiske gennemstrømning, må respekteres. Kommissionen vil inden for CIS-processen arbejde for at tilvejebringe en fælles forståelse af begrebet og metoder til at beregne den. Kommissionen har i forbindelse med opstillingen af planen også i samarbejde med Miljøagenturet udviklet vandregnskaber, som vil sætte vandforvaltningerne i stand til at danne sig et mere realistisk billede af den disponible vandmængde i vandløbsoplande og delområder heraf. Når disse redskaber er konkretiseret i CIS-processen, vil de i høj grad forbedre vandtildelingen.

Forurening fra diffuse kilder og punktkilder truer fortsat EU's vandområdets tilstand trods de fremskridt, der er opnået med lovgivningen om nitrater, spildevandsrensning, industrielle emissioner, prioriterede stoffer og plantebeskyttelsesmidler. Der er dog behov for at gennemføre denne lovgivning yderligere, og Kommissionen vil fortsætte sin indsats for at håndhæve reglerne. EU's finansielle støtte står til rådighed, men kan kun supplere og ikke erstatte medlemsstaternes og den private sektors langfristede investeringsplaner på disse områder.

Vandeffektivitet kan bidrage til at mindske problemer med vandknaphed og vandstress. Prissætning for vand baseret på volumetrisk måling er et meget effektivt middel til at forbedre vandeffektiviteten, men på trods af vandrammedirektivets retlige krav anvendes prissætning ikke i fuldt omfang. Kommissionen vil fortsat håndhæve kravene, samtidig med at den inden for den fælles gennemførelsesstrategi arbejder for at forbedre metoderne til at sikre en tilstrækkelig omkostningsdækning inklusive miljøomkostninger. Desuden foreslår Kommissionen, at der inden for den fælles gennemførelsesstrategi udvikles en fælles metode til at opstille vandeffektivitetsmål, som bør integreres i vandområdeplanerne, hvor det er relevant. Det haster særligt med at forbedre vandeffektiviteten i specifikke sektorer. For landbrugets vedkommende påtænkes det i Kommissionens forslag til den fælles landbrugspolitik anden søjle (udvikling af landdistrikterne) at yde støtte til at effektivisere kunstvandingen, hvis vandforbruget nedbringes. For bygningers vedkommende foreslår Kommissionen at inddrage vandrelaterede produkter i arbejdsplanen i direktivet vedrørende mærkning af miljøvenligt design inden for det anvendelsesområde, som specificeres i samme plan – en omkostningseffektiv løsning, som kunne skabe en stor sidegevinst i form af et mindsket energiforbrug.

Kommissionen vil overveje at udarbejde en retsakt med EU-dækkende standarder for genanvendelse af vand og derved fjerne hindringer for en udbredt brug af denne alternative vandforsyningsmulighed. Dette vil bidrage til at lette vandknapheden og mindske sårbarheden.

En række tværgående instrumenter vil blive brugt til at støtte gennemførelsen af de planlagte foranstaltninger i planen. Innovationspartnerskaberne vedrørende vand og om landbrugets produktivitet og bæredygtighed vil sigte mod afprøvning og udbredelse af innovative løsninger ved at hjælpe med at afpasse udbuddet af innovation efter efterspørgslen. Det Fælles Forskningscenters hydroøkonomiske model vil hjælpe vandforvaltningerne med at vurdere omkostningseffektiviteten af de foranstaltninger, der indgår i deres vandområdeplaner. Udviklingen af "vandinformationssystemet for Europa" (WISE) og en styrkelse af dets interoperabilitet vil gøre det lettere for de politiske beslutningstagere at få adgang til væsentlige oplysninger. Et peer review-system stilles til rådighed for at lette den gensidige læring om udarbejdelsen af vandområdeplaner. Hvis Kommissionens nuværende forslag til den fælles landbrugspolitik godkendes, vil specifikke krav i vandrammedirektivet blive inddraget i krydsoverensstemmelsesmekanismen, og dette vil give et stærkt incitament til at overholde disse krav. Endelig kunne Kommissionen fremsætte landespecifikke henstillinger til medlemsstaterne som led i det europæiske semester med henblik på at påvise "win-win"-foranstaltninger for økonomien og vandmiljøet.

Ved afslutningen af de nuværende forhandlinger om den flerårige finansielle ramme vil Kommissionen gøre status over resultatet heraf, og hvis det viser sig nødvendigt for at opfylde de vandpolitiske målsætninger, vil den i givet fald fremsætte yderligere lovforslag om f.eks. forbrugsmåling, naturlige vandbindingsforanstaltninger og vandeffektivitetsmål.

Gennemførelse og overvågning af forslagene i planen vil, hvor det er relevant, bygge på den fælles gennemførelsesstrategi for vandrammedirektivet, som Kommissionen vil benytte til at forelægge forslagene og følge op på dem. Kommissionen vil udarbejde og regelmæssigt ajourføre en resultattavle for at kontrollere fremskridt i forbindelse med gennemførelsen heraf. Vandrammedirektivet skal tages op til fornyet overvejelse og eventuelt revideres senest i 2019. Ved forberedelsen af denne gennemgang vil Kommissionen gøre status over den aktuelle situation med hensyn til gennemførelsen af alle aspekter i planen og om nødvendigt foreslå ændringer af direktivet for at gøre det lettere at opfylde de fastsatte målsætninger. Sådanne ændringer kan omdanne nogle af planens ikke-bindende forslag til retligt bindende krav, hvis den frivillige tilgang viser sig at være utilstrækkelig.

I planen er målet og udviklingskursen for EU's vandpolitik fastlagt klart. Virkeliggørelsen heraf er et spørgsmål om politisk vilje og opbakning fra de berørte parter i de kommende år.

Tabel 7 indeholder en oversigt over planens forslag til foranstaltninger, som er beskrevet i dette dokument, tillige med frister for deres gennemførelse

	Hvordan opfyldes de?			
Planens specifikke målsætninger	Frivillig	Regulering	Konditionalitet	Finansieringsprioriteter
Der tilskyndes til effektivisering via en incitamentbaseret prissætning for vand	CIS-vejledning om handelsordninger i 2014	Håndhævelse af artikel 9 i vandrammedirektivet (i gang)	Forhåndsbetinger vedrørende midler til landdistriktsudvikling og Samhørighedsfonden fra og med 2014	
Ibrugtagning af forbrugsmåling		Håndhævelse af artikel 9 i vandrammedirektivet (i gang)		
Nedbringelse af vandforbruget i landbruget			Forudsætning for nogle kunstvandingsprojekter inden for udvikling af landdistrikterne fra og med 2014	
Begrænsning af ulovlig vandindvinding og -inddæmning	GMES anvendes fra 2013	Eventuelt EU-initiativ vedr. inspektioner i 2013	Krydsoverensstemmelse i den fælles landbrugspolitik, så snart betingelserne i Kommissionens forslag er opfyldt (dvs. tidligst i 2014)	
Bevågenhed om vandforbruget (f.eks. vand, som indgår i varer, der handles globalt)	Støtte til frivillige mærknings- og certificeringsordninger			
Naturlige vandbindingsforanstaltninger udnyttes mest muligt (grøn infrastruktur)	CIS-vejledning senest i 2014		Den fælles landbrugspolitik søjle I gøres grønnere (økologiske fokusområder) fra og med 2014	Strukturfondene og Samhørighedsfonden samt EIB-lån (2014-2021)
Effektiv vandapparatur i bygninger	Kriterier ifølge EU-miljømærket og grønne offentlige indkøb 2013	Arbejdsplanen for miljøvenligt design i 2012		
Reduktion af lækager	Bedste praksis/værktøjer inden for økonomisk bæredygtige udsivningsniveauer (SELL) i 2013			Strukturfondene og Samhørighedsfonden samt EIB-lån (2014-2021)

	Hvordan opfyldes de?			
Planens specifikke målsætninger	Frivillig	Regulering	Konditionalitet	Finansieringsprioriteter
Vand genanvendes mest muligt		Eventuel forordning i 2015		Strukturfondene og Samhørighedsfonden samt EIB-lån (2014-2021)
Forbedring af forvaltningspraksis	Peer review af vandområdeplaner (2013-2016)			
Gennemførelse af vandregnskaber Gennemførelse af økologisk strøm Anvendelse af målfastsættelse	CIS-vejledning om vandregnskaber/økologiske strømme senest i 2014 CIS-vejledning om målfastsættelse senest i 2014			
Mindskelse af risikoen for oversvømmelser	I kraft af grøn infrastruktur (se ovenfor) Det europæiske oversvømmelsesvarslingssystem	Risikostyringsplaner for oversvømmelser senest i 2015		
Mindskelse af tørkerisikoen	I kraft af grøn infrastruktur (se ovenfor) Det europæiske tørkeobservatorium (i 2013-2014)	Håndhævelse af vandrammedirektivets krav (i gang)		
Bedre beregning af omkostninger og fordele	CIS-vejledning senest i 2014			

	Hvordan opfyldes de?			
Planens specifikke målsætninger	Frivillig	Regulering	Konditionalitet	Finansieringsprioriteter
Bedre videnbase	<p>Opgradering af WISE senest i 2015</p> <p>JRC's hydroøkonomiske model senest i 2013</p> <p>Aktiviteter i den fælles gennemførelsesstrategi om samspillet mellem videnskab og politik (i gang)</p>	<p>Krav vedr. rapportering og statistik senest i 2014</p>		
Bistand til udviklingslande				<p>Adgangen til rent drikkevand og basale sanitære forhold lettes</p> <p>Integreret bæredygtig forvaltning af vandressourcerne støttes</p> <p>(i gang, og fra og med 2014-2021)</p>

	Hvordan opfyldes de?			
Planens specifikke målsætninger	Frivillig	Regulering	Konditionalitet	Finansieringsprioriteter
Bekæmpelse af forurening	<p>Rapport om lægemidler og miljøet (2013)</p>	<p>Målrettet håndhævelse af vandrammedirektivet, direktivet om miljøkvalitetskrav/ direktivet om plantebeskyttelsesmidler, nitratdirektivet, byspildevandsdirektivet og direktivet om industrielle emissioner, idet der fokuseres på:</p> <p>1. Overvågningskrav i henhold til vandrammedirektivet og direktivet om miljøkvalitetskrav/ direktivet om plantebeskyttelsesmidler</p> <p>2. Nitratfølsomme områder udvides, og handlingsprogrammer styrkes (i gang)</p> <p>3. Graden af overensstemmelse i henseende til spildevandsrensning forbedres gennem en langsigtet investeringsplanlægning (herunder EU-midler og EIB-lån) senest i 2018; gennemførelsesplaner udarbejdes senest i 2014.</p> <p>4. Det sikres, at tilladelser til industrielle emissioner indeholder emissionsgrænseværdier (ELV), som er på linje med den bedste tilgængelige teknik (BAT), og tager hensyn til de relevante målsætninger for vand fra og med 2016</p> <p>Vedtagelse af de foreslåede ændringer til direktivet om miljøkvalitetskrav/ direktivet om plantebeskyttelsesmidler</p>	<p>Direktivet om bæredygtig anvendelse af pesticider inddrages i krydsoverensstemmelse i henhold til den fælles landbrugspolitik, så snart betingelserne i Kommissionens forslag er opfyldt (dvs. tidligst i 2014)</p>	

	Hvordan opfyldes de?			
Planens specifikke målsætninger	Frivillig	Regulering	Konditionalitet	Finansieringsprioriteter
Tværgående løsninger	Innovationspartnerskaberne vedrørende vand og om landbrugets produktivitet og bæredygtighed fra og med 2013	Generel håndhævelse af vandrammedirektivet, direktivet om miljøkvalitetskrav/ direktivet om plantebeskyttelsesmidler, nitratdirektivet, byspildevandsdirektivet og direktivet om industrielle emissioner	Eventuelt henstillinger i det europæiske semester i 2013	Generel prioritering af målsætninger for vand i den fælles landbrugspolitik, strukturfondene, Samhørighedsfonden og EIB-lån (2014-2021)